

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Boșca Eugeniu și de avocatul Barbă Tudor în numele acestuia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

***Boșca Eugeniu xxxx**, născut la xx xx xxxx,
originar din xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.05.2017 – 22.03.2018;

Instanța de apel: 24.04.2018 – 06.11.2018;

Instanța de recurs: 14.02.2019– 20.06.2019.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 22 martie 2018, Boșca Eugeniu, a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, din motiv că nu există fapta infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Prodan Tamara, privind încasarea prejudiciului material și moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Boșca Eugeniu este învinuit de comiterea faptei de vătămare intenționată medie a integrității corporale, în următoarele circumstanțe.

La 20 decembrie 2016, aproximativ la ora 10.00, Boșca Eugeniu, aflându-se în mun. Chișinău com. Bubuieci, pe teritoriul lotului de teren agricol, în procesul unei certe cu Prodan Tamara, urmărind scopul vătămării intenționate a integrității corporale, i-a aplicat ultimei multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului, ca rezultat, cauzându-i potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr.330/D din 20

februarie 2017, fractura coastelor 8, 9, 10 pe stânga, echimoze pe ambele coapse, care se califică ca vătămări corporale medii.

Astfel, Boșca Eugeniu a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.152 alin.(1) Cod penal, vătămarea intenționată medie a integrității corporale, adică vătămarea intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea lungă a sănătății.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea sentinței de achitare în privința lui Boșca Eugeniu, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimul să fie condamnat în baza art.152 alin.(1) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu aplicarea art.90 din Codul penal termenul executării pedepsei de a suspenda condiționat pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că prima instanță la pronunțarea sentinței de achitare în privința lui Boșca Eugeniu nu a apreciat la justa valoare probele cercetate în ședința judiciară, dându-le o apreciere neobiectiv critică și eronat a pus la baza hotărârii declarațiile inculpatului, depuse în fața instanței, care nu și-a recunoscut vina și a înaintat în autoapărare versiunea sa privind circumstanțele pe caz.

De asemenea, a indicat că declarațiile inculpatului le consideră vădit false și lipsite de sinceritate, respectiv instanța de judecată urma să le aprecieze critic, ca expuse în scopul inducerii în eroare și eschivării de la răspundere penală, iar intenția acestuia a fost confirmată pe deplin prin probele administrate pe caz după cum urmează declarațiile părții vătămate, ale martorilor, raportul de expertiză judiciară medico-legală, etc.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Boșca Eugeniu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.152 alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

S-a dispus admiterea parțială a acțiunii civile, cu dispunerea încasării de la Boșca Eugeniu în beneficiul lui Prodan Tamara a prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei, pe capătul pretenției privind repararea prejudiciului material a fost admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

5. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței contestate, instanța de apel dând o nouă apreciere probelor administrate la faza urmăririi penale, a constatat că la 20 decembrie 2016, aproximativ la ora 10.00, Boșca Eugeniu, aflându-se în mun. Chișinău com. Bubuieci, pe teritoriul lotului de teren agricol, în procesul unei certe cu Prodan Tamara, urmărind scopul vătămării intenționate a integrității corporale, i-a aplicat ultimei multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului, ca rezultat, cauzându-i

potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr.330/D din 20 februarie 2017, fractura coastelor 8, 9, 10 pe stânga, echimoze pe ambele coapse, care se califică ca vătămări corporale medii.

Instanța de apel a menționat că deși inculpatul Boșca Eugeniu nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii de vătămarea intenționată medie a integrității corporale, totuși vinovăția acestuia se demonstrează pe deplin prin declarațiile părții vătămate Prodan Tamara și a martorilor Ciobanu Elena, Munteanu Mihail, Lupu Stepan, precum și prin înscrisurile cercetate în ședința instanței de apel.

Instanța de apel a considerat că probele administrate pe cauză, cercetate în ședința primei instanțe, precum și în ședința instanței de apel, corespund cerințelor stipulate de art.101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrând pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe care a criticat declarațiile părții vătămate Prodan Tamara, menționând că aceasta la diferite etape a procesului, în cadrul audierii, a dat declarații "contradictorii" adică fără a indica că Boșca Eugeniu i-ar fi aplicat careva lovituri cu picioarele, acțiuni însă imputate acestuia de către organul de urmărire penală, iar *"între versiunea părții vătămate și versiunea acuzării sunt contradicții serioase care nu pot fi reținute în detrimentul inculpatului"*, or în acest sens instanța de apel remarcă, că atât din informația "903" cu nr.17839 (f.d.18), plângerea depusă la organele de poliție (f.d.12) cât și în cadrul audierilor la etapa urmăririi penale (f.d.41-42), în instanța de fond (f.d.132-133, 158-159) și în instanța de apel, partea vătămată Prodan Tamara a declarat cert și fără echivoc, că la 20.12.2016 a fost agresată de către Boșca Eugeniu, fiindu-i aplicate lovituri cu picioarele, declarații care au fost susținute de aceasta și în cadrul acțiunii de confruntare din 27.02.2017 între bănuitul Boșca Eugeniu și partea vătămată Prodan Tamara (f.d.69-71), iar în urma acțiunilor acestora, i-au fost cauzate vătămări corporale medii, constatate ulterior prin raportul de examinare medico-legală nr.330/D din 20.02.2017 (f.d.76-77), astfel, instanța de apel notează, că din declarațiile părții vătămate Prodan Tamara nu se atestă poziții contradictorii ale acesteia.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță neîntemeiat a pus la baza adoptării soluției sale declarațiile inculpatului, care doar încearcă să minimalizeze acțiunile pe care le-a întreprins și efectele acestora în vederea excluderii caracterului penal al acțiunilor întreprinse, explicând într-un mod justificativ circumstanțele petrecute, declarații pe care instanța de apel le respinge, în condițiile în care, partea vătămată a declarat ferm asupra acțiunilor petrecute.

Astfel, rezumând totalitatea de circumstanțe descrise supra, instanța de apel a constatat ca fiind confirmată pe deplin existența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii imputate.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art.art.7, 61, 75-78 Cod penal, instanța de apel a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii comise, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei, care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului considerând că, corectarea și reeducarea acestuia este posibilă și rațională cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În partea ce ține de acțiunea civilă înaintată de partea vătămată T. Prodan, prin care solicită încasarea de la Boșca Eugeniu a prejudiciului material în sumă de 1 025 lei, ce ține de cheltuielile pentru medicamente pentru leziunile corporale provocate în urma maltratării de către inculpat și a prejudiciului moral, evaluat în sumă de 20 000 lei, pentru suferințele fizice și psihice suportate, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate și consideră că acțiunea civilă urmează a fi admisă parțial, din următoarele motive.

Cu referire la capătul de cerere privind încasarea prejudiciului material în beneficiul părții vătămate Prodan Tamara a sumei de 1025 lei, instanța de apel a concluzionat de a o admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă or, din calculele invocate de către partea vătămată nu poate fi stabilită exact suma despăgubirilor convenite părții civile.

Referitor la volumul prejudiciului moral cauzat părții vătămate, instanța de apel a menționat, că aceasta cu certitudine a suferit anumite prejudicii morale, suferințele fizice fiind confirmate prin actul de expertiză medico-legală nr.330/D din 20.02.2017, astfel a considerat că cuantumul prejudiciului moral spre încasare de la inculpatul Boșca Eugeniu în folosul părții vătămate Prodan Tamara, în sumă de 5 000 lei, apreciind-o drept echitabilă, suficientă și pasibilă de a aduce satisfacție morală și capabilă să remedieze suferințele suportate de partea vătămată.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul și avocatul Barbă Tudor în numele inculpatului au atacat-o cu recursuri ordinare.

6.1. Inculpatul, solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, pe motiv că nu există fapta infracțiunii.

În motivarea recursului, neinvocând niciun temei de drept prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- învinuirea nu și-a găsit confirmare prin probele prezentate de către acuzare și cercetate în instanța de judecată;

- prima instanță corect a stabilit că acuzatorul de stat, susținând învinuirea în ședința de judecată, nu a prezentat nici o probă incontestabilă care ar indica asupra comiterii faptei imputate lui, cele prezentate fiind bazate pe presupuneri;

- Prodan Tamara la diferite etape a procesului, în cadrul audierii, a dat declarații contradictorii, fără a indica că Boșca Eugeniu i-ar fi aplicat careva lovituri cu picioarele;

- vinovăția inculpatului nu a fost probată prin careva probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, astfel recurentul susține că au fost încălcate prevederile art.8 Cod de procedură penală;

- instanța de apel a dat o apreciere unilaterală probelor.

6.2. La 04 iunie 2019, avocatul Barbă Tudor în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, prin care, fără a face trimitere la vreun temei din cele prevăzute de art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită adoptarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului, din motiv că nu a comis infracțiunea imputată.

7. Asupra recursului declarat de către inculpat a depus referință procurorul, prin care s-a expus întru respingerea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece temeiurile invocate nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate, iar temeiul de reapreciere a probelor nu se regăsește în prevederile art.427 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Referitor la recursul declarat de către avocatul Barbă Tudor în numele inculpatului.

Din actele dosarului se constată că avocatul, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, la data de 04 iunie 2019, ceea ce se confirmă prin ștampila de pe cerere.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același sens se stipulează și în art.230 alin.(2) Cod de procedură penală „*în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*”

Din materialele cauzei deferite judecății se constată că, decizia motivată a instanței de apel în cauza penală privindu-l pe Boșca Eugeniu a fost pronunțată integral la data de 04 decembrie 2018, iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 04 decembrie 2018, avocatul Barbă Tudor nu a fost prezent la pronunțarea deciziei.

Însă, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 06 noiembrie 2018, atât avocatul Barbă Tudor, cât și inculpatul Bocșa Eugeniu au fost prezenți la ședința dată, care s-a finalizat cu pronunțarea dispozitivului și anunțarea părților despre data pronunțării deciziei motivate, stabilite pentru 04 decembrie 2018 (f.d.235 vol. I).

Astfel, cunoscând cu certitudine despre data pronunțării deciziei integrale, la ședința din 04 decembrie 2018 avocatul și inculpatul nu s-au prezentat, pentru a lua act de hotărârea motivată și a o recepționa. Ulterior, potrivit scrisorii anexate la fila dosarului 247, se confirmă că instanța a expediat în adresa părților copia deciziei motivate în cauza penală privindu-l pe Boșca Eugeniu, pentru informare.

În acest context, este important de a menționa că, la pronunțarea hotărârii integrale legea nu solicită obligatoriu prezenta părților, iar pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțarea sentinței, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, având în vedere și faptul că hotărârile se plasează pe portalul web al instanței de judecată, astfel devenind publice pentru toți. Călăuzitoare în acest sens este și practica judiciară, potrivit căreia s-a statuat că neprezentarea părților, care au fost legal citate la ședința de judecată, dar care nu s-au prezentat, termenul de atac și pentru acestea oricum se calculează din momentul pronunțării hotărârii integrale.

Respectiv, urmează a se consemna că începutul termenului de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, pentru avocatul Barbă Tudor a fost la data de 05 decembrie 2018 și a expirat la data de 04 ianuarie 2019. Însă, potrivit ștampilei de pe cererea de recurs se constată că avocatul Barbă Tudor a depus-o personal la Curtea Supremă de Justiție la data de 04 iunie 2019.

Având în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal reține că, în speța discutată, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, din circumstanțe imputabile acestuia, iar argumentele invocate de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută din dreptul de a exercita calea respectivă de atac.

La acest capitol, instanța de recurs reamintește că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Cu referire la recursul declarat de către inculpat, Colegiul penal menționează că raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază, în drept, pe dispoziția art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Totodată, se relevă că, potrivit dispoziției art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeuri care în mod evident nu sunt aplicabile circumstanțelor cauzei, sau când nu este descrisă și argumentată esența încălcării, sau recurentul se referă preponderent la starea de fapt și la chestiunea de apreciere a probelor, care nu este obiect de cercetare în procedura de recurs.

Colegiul penal reține că din conținutul recursului rezultă că recurentul nu invocă vreun temei de drept prevăzut la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, însă reieșind din motivarea acestuia reiese că dânsul nu este de acord cu modul de apreciere a probelor solicitând achitarea sa, temei prevăzut în pct.8) conform căruia hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept, în cazul în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În acest sens instanța de recurs menționează, că potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei, prima instanță la achitat pe Bocșa Eugeniu de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, din motiv că nu există fapta infracțiunii.

La rândul său, instanța de apel fiind investită cu judecarea apelului declarat de către procuror a ajuns la concluzia că prima instanță greșit a dispus achitarea inculpatului de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fiind casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bocșa Eugeniu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.152 alin.(1) Cod penal.

Colegiul penal a ajuns la concluzia, că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la o concluzia privind vinovăția inculpatului Bocșa Eugeniu în comiterea infracțiunii imputate, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă, conform prevederilor legale.

De asemenea, Colegiul penal menționează că argumentul precum că, nu au fost întrunite elementele infracțiunii este neîntemeiat și constituie o interpretare subiectivă a recurentului, or, instanța de apel corect a conchis că în acțiunile lui Bocșa Eugeniu sunt prezente toate elementele constitutive a infracțiunii prevăzute la art.152 alin.(1) Cod penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct.37

a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Din considerentele expuse, instanța de recurs conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile enunțate la art.art.414-419 Cod de procedură penală, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată sub toate aspectele, iar temei pentru admiterea recursului declarat nu se regăsește, motiv din care se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Boșca Eugeniu xxxx**, de către inculpatul Boșca Eugeniu ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel declarat de către avocatul Barbă Tudor în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 02 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac